

ZLATI KAMEN
Za razvoj slovenskih občin

ZLATI BLISK 2022

OBČINA SOLČAVA

Kratka analiza prinaša zgoščen pregled najboljših uvrstitev občine glede na sestavljene indekse, kazalnike in spremembe kazalnikov v zadnjih štirih letih.

Na ta način je analiza hitro spričevalo poglavitnih dosežkov: razvojnega položaja občine ter njene uspešnosti v zadnjih štirih letih.

Izbor sestavljenih indeksov iz osmih področij pokaže, na katerih dveh področjih ima občina relativno najmočnejši položaj. Osem področij, ki jih zajema analiza ISSO, so: demografija, proračunska učinkovitost, gospodarstvo, trg dela, izobrazba, življenjski standard, socialna kohezija in okolje.

Dve najboljši uvrstitvi med 61 kazalniki, ki so vključeni v analizo ISSO, dajejo še podrobnejši pogled na tiste točke, kjer je občina najuspešnejša.

Zadnja dva podatka pokažeta, pri katerih od 61 kazalnikov je v času zadnjega mandata občina relativno najbolj napredovala – torej kje je najbolj izboljšala svojo uvrstitev.

Dokument nudi torej hitri vpogled in nikakor ni ustrezno nadomestilo za celotno analizo ISSO. Ta prinaša:

- Pregled osmih področij s sestavljenimi indeksi in kratkim komentarjem
- 61 kazalnikov z metodološkimi opombami
- Primerjavo vrednosti kazalnikov s povprečji za Slovenijo, regijo in z Zlatim standardom ISSO (za slovenske razmere odlično vrednostjo kazalnika)
- Povzetek glavnih ugotovitev s kratkim pregledom glavnih prednosti občine in njenih največjih razvojnih izzivov.
- Analiza v letu 2022 prinaša tudi poseben dodatek, analizo preboja: podrobno primerjavo kazalnikov, indeksov in uvrstitev v letu 2022 s tistimi z začetka mandata, torej iz leta 2019.

Struktura analize

Prvi del prinaša pregled šestih najboljših uvrstitev (po načelih, ki jih opisujemo v prejšnjih odstavkih).

Drugi del je kratek povzetek in komentar.

Zadnji del dokumenta so metodološke opombe, ki podrobneje opisujejo kazalnik in navajajo vire osnovnih podatkov.

OBČINA SOLČAVA

NAJBOLJŠE VREDNOSTI SESTAVLJENIH INDEKSOV

- Socialna kohezija: 1. mesto
- Okolje: 2. mesto

NAJBOJŠE VREDNOSTI KAZALNIKOV

- Investicije: 1. mesto
- »Zeleni proračun«: 1. mesto

NAJVEČJI PREBOJ

- Indeks bega možganov: +194 mest
- Rast gospodarstva: +116 mest

Solčava ima najboljšo vrednost sestavljenega indeksa za socialno kohezijo med vsemi 212 slovenskimi občinami. To pomeni, da se občani vedejo nadpovprečno v skladu z merili družbeno zaželenega vedenja, da je v kraju relativno manj asocialnega vedenja (kriminalitete) in tudi, da so okoliščine vzpodbudne za družbeno povezanost (razvitost društev, nizek delež dolgotrajne brezposelnosti, odprtost kraja za povezovanje).

Pri najboljših vrednostih kazalnikov smo naredili izbor: Solčava je na prvem mestu na kar sedmih področjih! Omenimo prvo mesto po investicijah (preračunano na prebivalca) ter po vrednosti »zelenega proračuna«, torej odhodkih za varovanje naravne dediščine in biotske raznovrstnosti ter za spodbujanje rabe obnovljivih virov energije.

Največji preboj smo zaznali na področju bega možganov: mladi se po študiju torej ponovno vračajo v Solčavo, medtem ko so v preteklosti dostikrat ostali v mestu. Relativni skok je seveda velik, ker so absolutne vrednosti zelo majhne pri občini z malo prebivalci. A o kakovostnem premiku ni dvoma, jemljemo pa ga lahko tudi kot pomemben znak siceršnje razvojne uspešnosti občine. Omenimo še dinamiko na področju (sicer majhnega) gospodarstva: glede na rast je Solčava v štirih letih pridobila kar 116 mest.

METODOLOŠKE OPOMBE

Indeks: socialna kohezija

Indeks socialne kohezije pomaga oceniti povezanost prebivalcev v kraju in razširjenost »socialnih« (oziroma »asocialnih«) vzorcev vedenja. Osnovni metodološki vzorec je povzet po analizah organizacije OECD. Indeks je izračunan s pomočjo šestih kazalnikov v dveh skupinah: ob treh kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjujejo še trije spremljevalni kazalniki.

Indeks: okolje

Indeks okolja zajema po eni strani glavne (dosegljive) parametre stanja v okolju, po drugi pa aktivnosti občine, povezane z zaščito narave in zmanjševanjem škodljivih emisij. Indeks je izračunan s pomočjo osmih kazalnikov v dveh skupinah: ob treh kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjuje pet spremljevalnih kazalnikov. Indeks sestavljajo štiri kazalniki stanja, trije kazalniki aktivnosti, in en kazalnik spremembe.

Investicije

Povprečni investicijski odhodki v petih letih, preračunani na prebivalca.

Povprečna vrednost investicij na prebivalca je ključni kazalnik za aktivnosti občine v določenem obdobju. Kot tak pomembno prispeva k sliki učinkovitosti: učinkovite občine po našem razumevanju odlikuje bogata investicijska aktivnost in stroškovna učinkovitost.

Kazalnik je izračunan s pomočjo podatka o odhodkih za investicije v zaključnih računih občin. Gre torej za podatke na kontnem mestu 420 v zaključnih računih, urejenih po ekonomski klasifikaciji.

Povprečje za pet let je preračunano glede na povprečno število prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

Povprečna vrednost za pet let: 2016-2020

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Vir zaključnih računov občin: Ministrstvo za finance RS.

»Zeleni proračun«

Koliko so občine v petih letih porabile za varovanje naravne dediščine in za spodbujanje obnovljivih virov energije. Kazalnik nam pokaže porabo za »zelene namene« v ožjem pomenu besede – prek izbora posebnih področij.

Za izračun smo uporabili petletno vsoto odhodkov s kontnih mest: 1206 (Spodbujanje rabe obnovljivih virov energije), 1505 (Ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot) in 1506 (Informacijski sistem varstva okolja in narave). Petletno vsoto smo delili s povprečnim številom prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE

Pet let: 2016 – 2020

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

Zaključni računi občin: Ministrstvo za finance RS

Opombi za kazalnike, povezane z največjim prebojem, so iz analize ISSO 2022. V analizi preboja primerjamo vrednosti kazalnikov iz te analize s tistimi iz analize ISSO 2019.

Indeks bega možganov

Razmerje med spremembo izobrazbene strukture zaposlenih v občini in številom diplomantov.

Izvedeni kazalnik, ki pomaga oceniti delež mladih izobražencev, ki se po zaključku šolanja ne vrnejo v domači kraj. Indeks primerja število diplomantov v obdobju 2015-2019 in spremembo izobrazbene strukture v kraju z enoletnim zamikom, torej v obdobju 2016 – 2020.

Kazalnika ne smemo brati dobesedno (SURs objavlja število izdanih diplom prebivalcem in ne števila oseb, ki so diplome prejele) – kot relativni kazalnik pa je dovolj zanesljiv pokazatelj, ki razkrije, v katere kraje se mladi izobraženci vračajo in v katere ne.

MERJENO OBDOBJE

Število diplomantov: 2015 – 2019

Sprememba izobrazbene strukture: 2016 – 2020.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

SURS: Diplomanti terciarnega izobraževanja po občini stalnega prebivališča.

SURS: Podatki o delovno aktivnem prebivalstvu po občinah bivališča, izobrazbi in spolu.

Podatki so številu diplomantov so zajeti iz Evidenčnega in analitskega informacijskega sistema za visoko šolstvo v Republiki Sloveniji (eVŠ).

Rast gospodarstva

Sprememba celotnega prihodka gospodarstva v občini v petih letih v odstotkih.

Rast prihodka gospodarstva je temeljni kazalnik za gospodarsko stanje v nekem okolju. Iz podatka lahko razberemo smer gibanj, torej ali je gospodarstvo v nekem okolju v stanju konjunktura ali recesije. Obenem ima kazalnik izrazito ločevalni značaj: ločuje lokalna okolja z boljšo podjetniško klimo, oz. kondicijo gospodarstva, od tistih s slabšo. V času recesije nam pokaže odpornost nekega okolja na krizne razmere. V času rasti nam razkriva, v katerih okoljih je gospodarstvo uspešnejše, bolj podjetniško in bolj dinamično.

MERJENO OBDOBJE

2016-2020

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE:

AJPES, FIPO (Letna poročila gospodarskih družb)

ZLATI KAMEN
Za razvoj slovenskih občin

© Zlati kamen 2022

Izdelava analize: SBR d.o.o.

Zlati kamen je skupni projekt družb Planet GV in SBR.

www.zlatikamen.si